

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
Community Organizations Development Institute (Public

2044/28-33 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10320 โทร. 718-0911 โทรสาร. 718-

ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ฉบับที่ 11

**ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน
และเครือข่ายองค์กรชุมชน**

เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับเจตนารมณ์การใช้สินเชื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล สันับสนุนให้เกิดการกระจายการบริหารจัดการสินเชื่อสู่ชุมชนและท้องถิ่นโดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีกระบวนการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดแผนการใช้สินเชื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของขบวนการ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาระบบการเงินและทุนเดิมในชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนโดยรวม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20(7) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543 คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เห็นสมควรออกข้อบังคับ ว่าด้วย หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับที่ 11 ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน”	หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
“คณะกรรมการ”	หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
“ผู้อำนวยการ”	หมายความว่า ผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
“องค์กรชุมชน”	หมายความว่า กลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชน จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมหรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม
“เครือข่ายองค์กรชุมชน”	หมายความว่า กลุ่มองค์กรชุมชนที่มีการรวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ขององค์กรชุมชนในกลุ่มนั้น

ข้อ 4 ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจในการออกประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ และตามระเบียบวินัยเชื่อ

องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

ข้อ 5 คุณสมบัติขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

- (1) เป็นองค์กรชุมชนหรือเครือข่ายองค์กรชุมชน
- (2) มีคุณสมบัติตามข้อตกลงร่วมกันของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในแต่ละภาคซึ่งข้อตกลงดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสินเชื่อ
- (3) คุณสมบัติเฉพาะสำหรับองค์กรผู้ใช้สินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ประเภทของสินเชื่อ

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการสินเชื่อ เป็นผู้กำหนดและออกระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท รวมถึงการปรับเปลี่ยนหรือการยกเลิก โดยการมีส่วนร่วมของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

การเสนอใช้สินเชื่อ

ข้อ 7 การเสนอใช้สินเชื่อให้องค์กรผู้นำเสนอโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรต่อสถาบัน

ข้อ 8 โครงการที่นำเสนอประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

- (1) ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรชุมชนและหรือเครือข่ายองค์กรชุมชน
- (2) ข้อมูลของโครงการและกิจกรรมที่จะใช้สินเชื่อ
- (3) ข้อมูลที่จำเป็นตามลักษณะการพิจารณาสินเชื่อ โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ 9 โครงการที่นำเสนอต้องเป็นโครงการที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากสมาชิก องค์กรสมาชิก ตั้งแต่การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การจัดทำแผนการแก้ไขและพัฒนา การกำหนดโครงการสินเชื่อและ กิจกรรม การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการสินเชื่อ และมีกระบวนการพัฒนาโครงการร่วมกันจาก เครือข่ายองค์กรชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสินเชื่อ

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสินเชื่อตามความเหมาะสมของประเภทสินเชื่อ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชน และผู้อำนวยการ โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี คณะกรรมการสินเชื่อมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อต่อคณะกรรมการ
- (2) ออกระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง รวมถึงการปรับยกเลิกตามความเหมาะสม
- (3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- (4) พิจารณานุมัติสินเชื่อ
- (5) พิจารณาให้ความเห็นสินเชื่อในวงเงินที่เกินอำนาจอนุมัติ และนำเสนอต่อคณะกรรมการ.
- (6) พิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาสินเชื่อ
- (7) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ
- (8) กำหนดระบบการติดตามประเมินผลภาพรวมด้านสินเชื่อ

การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

- ข้อ 11 การพิจารณาอนุมัติโครงการสินเชื่อ ให้พิจารณาโดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (1) คุณสมบัติองค์กรผู้เสนอใช้สินเชื่อ
 - (2) ความจำเป็นและความเหมาะสมในการใช้สินเชื่อ
 - (3) กระบวนการพัฒนาโครงการและการมีส่วนร่วม
 - (4) วัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ
 - (5) ความสามารถในการบริหารจัดการ
 - (6) ความสามารถในการชำระคืน
 - (7) ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้สินเชื่อที่เกิดขึ้นกับสมาชิกและองค์กร
 - (8) หลักประกัน
 - (9) หลักเกณฑ์เฉพาะสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

อำนาจการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ข้อ 12 กำหนดผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ 3 ระดับ ดังนี้ (1) ผู้อำนวยการมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อในวงเงินไม่เกิน 5 ล้านบาท (2) คณะกรรมการสินเชื่อมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อในวงเงินไม่เกิน 30 ล้านบาท (3) คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อวงเงินที่เกิน 30 ล้านบาท โดยวงเงินที่ใช้เป็นเกณฑ์ให้พิจารณารวมกับวงเงินจากสัญญาสินเชื่อที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้นขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ

ข้อ 13 วงเงินสินเชื่อ ให้มีความสัมพันธ์กับทุนภายใน ระยะเวลาการออม การร่วมทุนหรือการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิก

ข้อ 14 วงเงินสินเชื่อของสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ 15 วงเงินสินเชื่อที่สถาบันให้แก่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้ได้ไม่เกิน 20 เท่าของเงินทุนภายในองค์กร โดยนับรวมวงเงินจากสัญญาสินเชื่อที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้นทุกประเภทรวมกัน

อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ

ข้อ 16 ให้คณะกรรมการกำหนดและหรือเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อโดยมีกระบวนการปรึกษาหารือร่วมกับบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

ข้อ 17 อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อแต่ละประเภทให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้น ๆ

การคิดดอกเบี้ย

ข้อ 18 ให้สถาบันคิดดอกเบี้ย ตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน นับแต่วันถัดจากวันที่กำหนดจนถึงวันชำระคืนเงินสินเชื่อเสร็จสิ้น โดยการเรียกเก็บดอกเบี้ยจากองค์กรผู้ใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

การชำระคืนสินเชื่อ

ข้อ 19 การชำระคืนสินเชื่อ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ 20 การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาสินเชื่อ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

หลักประกันของสินเชื่อ

ข้อ 21 กำหนดให้คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ เป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อร่วมกันและแทนกัน รวมถึงให้มีหลักประกันอื่น ๆ ตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้น ๆ

การผิณฑ์ชำระหนี้และการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ

ข้อ 22 ในกรณีผู้ใช้สินเชื่อไม่สามารถชำระคืนเงินต้น และหรือดอกเบี้ยได้ตามสัญญาให้ถือว่า ผิณฑ์การชำระหนี้ สถาบันฯ สามารถเรียกเก็บค่าปรับหรือปรับเงื่อนไขสัญญาได้ โดยให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

ข้อ 23 การพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ หรือการแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่สามารถชำระคืนได้ตาม เงื่อนไข ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

การเรียกคืนสินเชื่อ

ข้อ 24 ในกรณีที่ผู้ใช้สินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งสัญญา และอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อสถาบันฯ และองค์กรชุมชนโดยรวม ให้ผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสินเชื่อมีสิทธิเรียก สินเชื่อคืนบางส่วน หรือเต็มจำนวนที่ยังค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยโดยสิ้นเชิง ถึงแม้ยังไม่ถึงกำหนดชำระคืนตาม สัญญาก็ตาม

การติดตามและประเมินผล

ข้อ 25 ให้บรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนร่วมกันจัดให้มีกระบวนการติดตาม การใช้สินเชื่อเพื่อการพัฒนา โดยให้มีการตรวจสอบกันเองระหว่างองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และมีส่วนร่วมจากคณะ ภายนอกที่ประกอบด้วยผู้แทนหลายฝ่าย โดยให้เป็นไปตามข้อตกลงของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กร ชุมชนในแต่ละภาค

ข้อ 26 ให้สถาบันจัดให้มีการติดตามประเมินผล การสอบทานการใช้สินเชื่อ และรายงานสรุป ให้คณะกรรมการสินเชื่อและคณะกรรมการทราบบ่อยอย่างน้อยปีละครั้ง

การบริหารสินเชื่อตามหลักศาสนา

ข้อ 27 เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันสอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรมของทุกท้องถิ่น ให้สถาบันจัดให้มีแนวทางการดำเนินการและหลักเกณฑ์สินเชื่อที่สอดคล้องกับหลักการทางการเงินตามหลัก ศาสนาอิสลาม โดยการมีส่วนร่วมของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง

บทเฉพาะกาล

ข้อ 28 เพื่อให้บรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนได้เพิ่มความพร้อมในการมีส่วนร่วม บริหารจัดการสินเชื่อ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการสินเชื่อ ในวาระเริ่มแรกจึงให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสินเชื่อเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตามแนวทางและหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับนี้ โดยมีวาระ 1 ปี ไปก่อน

ประกาศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2546

(นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม)

ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน